

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/149/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1217206369
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Čakváriová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1217206369.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a JUDr. Blanky Podmajerskej v právnej veci manžela: T. T. C., O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. 5, K., t.č. J., Z. konfederácia, zastúpený advokátom JUDr. Andrejom Garom, so sídlom Štefánikova 14, Bratislava, proti manželke: M. V. C., rod. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. 5, K., t.č. bytom F. 2, Bratislava, zastúpená Advokátskou kanceláriou hbr advokáti s.r.o., so sídlom Štefánikova 15, Bratislava, o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k maloletým deťom: T., zastúpeným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, na odvolanie manželky proti rozhodnutiu Okresného súdu Bratislava II, č.k. 28P/66/2017-382 zo dňa 22.11.2018, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti vo výroku o zverení, zastupovaní a správe majetku, výživnom a styku s maloletými deťmi M. C., nar. XX.XX.XXXX a Q. C., nar. XX.XX.XXXX, m e n í tak, že Maloletý M. C., nar. XX.XX.XXXX a maloletý Q. C., nar. XX.XX.XXXX, sa na čas po rozvode manželstva zverujú do osobnej starostlivosti matky.

Zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok sú oprávnení obaja rodičia.

Otec je povinný platiť výživné na maloletého M. C., nar. XX.XX.XXXX, počnúc právoplatnosťou výroku rozsudku o rozvode manželstva vo výške 150 eur mesačne a počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku vo výške 200 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky.

Otec je povinný platiť výživné na maloletého Q. C., nar. XX.XX.XXXX, počnúc právoplatnosťou rozsudku vo výroku o rozvode manželstva do 01.04.2019 vo výške 150 eur mesačne a od právoplatnosti tohto rozsudku vo výške 200 eur mesačne vždy do 15.dňa v mesiaci k rukám matky.

Za obdobie od 02.04.2019 do právoplatnosti tohto rozsudku sa otcovi povinnosť platiť výživné na maloletého Q. C., nar. XX.XX.XXXX neurčuje.

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým M. C., nar. XX.XX.XXXX a maloletým Q. C., nar. XX.XX.XXXX,

- každý prvý týždeň v kalendárnom mesiaci od štvrtka od 16.00 hod. do nedele do 19.00 hod., s výnimkou osobitnej úpravy počas školských prázdnin,

- počas letných školských prázdnin každý kalendárny rok od 01.07. od 09.00 hod. do 15.7. do 19.00 hod. a od 01.08. od 09.00 hod. do 15.8. do 19.00 hod.,

- počas zimných školských prázdnin každý páry kalendárny rok od 23.12. 09.00 hod. do 30.12. 19.00 hod. a každý nepáry kalendárny rok od 28.12. od 09.00 hod. do posledného dňa zimných školských prázdnin do 19.00 hod.

- počas jarných školských prázdnin každý páry kalendárny rok od soboty predchádzajúcej začiatku jarných školských prázdnin od 09.00 hod. do nedele nasledujúceho týždňa do 19.00 hod.,

- počas Veľkonočných školských prázdnin každý nepáry rok od 1. dňa veľkonočných prázdnin od 09.00 hod. do posledného dňa veľkonočných školských prázdnin do 19.00 hod.,

- počas jesenných školských prázdnin každý páry rok od prvého dňa jesenných školských prázdnin od 09.00 hod. do posledného dňa jesenných školských prázdnin do 19.00 hod.

Miestom odovzdania a preberania maloletých detí je miesto bydliska matky.

Vo výroku o úprave pomerov rodičov k maloletej T. C., nar. XX.XX.XXXX, na čas po rozvoде, sa odvolacie konanie z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1.Súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 28P/66/2017-382 zo dňa 22.11.2018 rozviedol manželstvo účastníkov T. T. C., O., nar. XX.XX.XXXX a M. V. C., rod. E., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa XX.XX.XXXX v K. K., zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Banská Bystrica, vo zv. XX, ročník XXXX, na str. XXX, pod por. č. XXX. Maloleté deti: T. C., nar. XX.XX.XXXX, M. C., nar. XX.XX.XXXX a Q. C., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvoде zveril do osobnej starostlivosti otca, oboch rodičov oprávnil maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej T. C., nar. XX.XX.XXXX sumou 70 eur mesačne, maloletého M. C., nar. XX.XX.XXXX sumou 70 eur mesačne a maloletého Q. C., nar. XX.XX.XXXX sumou 70 eur mesačne, vždy do 15.dňa v mesiaci k rukám otca počnúc právoplatnosťou výroku rozsudku o rozvoде manželstva. Matku oprávnil stretávať sa s maloletým M. a Q. každý prvý týždeň v mesiaci od piatku do nedele, počas letných prázdnin každý kalendárny rok od 1.7. do 15.7. a od 1.8. do 15.8., počas zimných prázdnin každý páry kalendárny rok od 23.12. do 30.12. a každý nepáry kalendárny rok od 28.12. do predposledného dňa zimných prázdnin určených školským zariadením, ktoré navštevujú, počas veľkonočných prázdnin každý kalendárny rok od 1. dňa veľkonočných prázdnin do posledného dňa veľkonočných prázdnin. Otcovi uložil povinnosť zabezpečiť prítomnosť maloletých detí v určenom čase na území Slovenskej republiky a to na vlastné náklady a odovzdať a vyzdvihnúť maloleté deti v určený čas v mieste bydliska matky, pokiaľ bude zabezpečovať ich dopravu osobne. V prípade, že sa deti dostavia na Slovensko prostredníctvom leteckého dopravcu bez doprovodu otca, uložil otcovi povinnosť zabezpečiť na vlastné náklady letenky a určil, že miestom priletu môže byť len letisko v Bratislave alebo vo Viedni. V takomto prípade uložil povinnosť matke maloleté deti vyzdvihnúť a odovzdať na letisku a otca zaviazal k povinnosti oznámiť matke presný čas príchodu maloletých detí minimálne 48 hodín pred určeným stykom. Styk matky s maloletou Ivanou neupravil. Návrh na vyslovenie vykonateľnosti rozsudku doručením zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2.Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 18, § 19 ods. 1, § 22, § 23 ods. 1, 2, 3, § 24 ods. 1, 4, § 25 ods. 1, 2, § 43 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine, § 116 zák. č. 161/2015 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) a § 233 zák. č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP). Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru o dôvodnosti návrhu na rozvod manželstva majúca za preukázané, že vzťahy medzi účastníkmi sú vážne narušené a trvalo rozvrátené, manželstvo je len formálnym zväzkom, neplní svoje ekonomické, biologické a ani výchovné poslanie, manželia sú citovo odcudzení, nežijú spolu a nevedú spoločnú domácnosť. S prihliadnutím na priebeh manželstva, intenzitu rozvratu vzťahov medzi účastníkmi a ich vyjadrenia konštatoval, že ani v budúcnosti nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Poukázal na okolnosti majúce vplyv na rozhodnutie o zverení dieťaťa do starostlivosti jednému z rodičov, na záujem dieťaťa, osobnosti rodičov, ich vzájomný vzťah s dieťaťom, rešpekt k právu dieťaťa stýkať sa s druhým rodičom. Upriamil pozornosť na zisťovanie názoru dieťaťa a konštatoval, že maloleté deti boli vypočuté dvakrát, vždy za iných okolností, raz boli v starostlivosti otca a druhýkrát boli M. a Q. v starostlivosti matky, pričom správanie chlapcov bolo pri obidvoch výsluchoch rovnaké, priateľské a komunikatívne a tvrdili, že im je dobre u toho rodiča, u ktorého sa aktuálne nachádzali. Dospel k záveru, že maloletí majú k obidvom rodičom vytvorený dobrý vzťah a prostredie pre nich nezohráva kľúčovú úlohu, pričom nevidel vhodnosť ich oddelenej výchovy. Nezohľadnil vyjadrenie matky, že dočasné rozdelenie súrodencov nie je výnimočným javom, vzhľadom na možnosti zahraničného štúdia, keďže študijný pobyt v zahraničí nemožno porovnávať s daným prípadom, keď sa rozpadá sa celá rodina. Konštatoval, že maloletá T. nevníma svoj pobyt ako študijný, z jej vyjadrenia vyplýva, že rozdelenie súrodencov by bolo pre ňu bolestivé. Pri rozhodovaní o zverení maloletých detí považoval za rozhodujúcu stabilitu, ktorú im rodičia poskytujú, pričom matku, ktorá priviedla na svet tri deti s partnerom, ktorého nemilovala a s ktorým nebola spokojná, vyhodnotil ako nezodpovednú a nestabilnú, uprednostňujúcu svoje záujmy pred záujmami maloletých detí. Za sebecké označil konanie matky bez ohľadu na maloleté deti a potrebu porozumenia a podpory najmä pre T., ktorá je v citlivom veku a jej podporu potrebuje. Spochybnil konanie matky, ktorá zanechala deti na dlhé obdobie u otca, napriek jej negatívnym vyjadreniam smerujúcim k prostrediu vo Švajčiarsku a k osobe otca vnímajúc ho ako pracovne zaneprázdneného a citovo chladného. Prihliadal na rozhodnutie matky, ktorá nezabezpečila

odchod maloletých po prázdninách do Švajčiarska a ponechala ich na Slovensku. Mal za to, že otec, napriek pracovnému zaneprázdneniu, dokáže podriaďiť svoje osobné záujmy záujmom maloletých detí, ku ktorým má vyvážený vzťah. Vzal v úvahu súrodenecké väzby a ich narušenie v prípade zverenia maloletého Q. a M. do osobnej starostlivosti matky. Návrhu matky na znalecké dokazovanie nevyhovelo vyhodnotiac ho ako neúčelné, nevhodné, predlžujúce neistotu maloletých a konštatujúc, že vykonané dôkazy postačujú na úplné zistenie skutkového stavu. Oboch rodičov oprávnili zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok, čo je súčasťou ich základných rodičovských práv a povinností, so záverom, že nie je dôvod obmedziť alebo pozbaviť ani jedného rodiča týchto práv a povinností. Pri určení výživného na maloleté deti na každé sumou 70 eur mesačne prihliadol na ich odôvodnené potreby, schopnosti a možnosti rodičov, niekoľkonásobne vyšší príjem a majetkové pomery otca, pričom výšku výživného považoval za zodpovedajúcu cca 20% príjmu matky. Styk matky s maloletými M. a Q. určil v rozsahu, ktorý rešpektuje práva matky aj detí na zachovanie ich vzťahu, zohľadňuje ich školské povinnosti a geografickú vzdialenosť. Berúc do úvahy rozdielny príjem rodičov, zaviazal otca hradiť náklady spojené s dopravou detí na Slovensko. Styk matky s maloletou T. neupravil, prihliadajúc na jej vek a vyjadrenia matky. Návrh otca na vyslovenie vykonateľnosti rozsudku doručením zamietol z identických dôvodov, na základe ktorých zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia na zverenie detí do starostlivosti otca zohľadňujúc stabilitu maloletých a nesúhlas matky s ich zverením do starostlivosti otca. Súčasne dôvodil pravdepodobnosťou podania odvolania voči rozsudku matkou, nemožnosťou predpokladať výsledok konania a vhodnosťou minimalizovať zmeny maloletým súvisiace so zmenou bydliska aj školy. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti výrokom rozsudku súdu prvej inštancie, ktorými rozhodol o úprave pomerov k maloletým deťom na čas po rozvode, t.j. výroku o zverení, výživnom a úprave styku s maloletými deťmi, podala odvolanie matka. Navrhla rozsudok v napadnutých výrokoch ako nesprávny a nezákonný zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietala, že súd prvej inštancie nevykonala navrhnuté dôkazy a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci a zasiahol do jej základného práva podľa čl. 46 Ústavy SR, čl. 6 Európskeho Dohovoru o ľudských právach. Súdu prvej inštancie vytkla, že neboli splnené procesné podmienky pre rozhodnutie vo veci, že nezistil rozhodujúce skutočnosti, nenariadil znalecké dokazovanie znalcom z oblasti psychológie, odvetvia klinickej psychológie detí, za účelom preskúmania reálnych citových väzieb detí k rodičom a nezaoberal sa stabilitou budúceho výchovného prostredia maloletých. Dôvody nevykonania ňou navrhovaných dôkazov považovala za nedostatočné a nepreskúmateľné. Namietala, že súd neskúmal, či vyjadrenia maloletých nie sú ovplyvňované názormi iných osôb, že maloletí boli vypočutí nedôsledne a nerozumeli dôvodom výsluchu, nepoznali účel a cieľ zisťovania ich názoru, ani následky rozhodnutia súdu. Vyslovila názor, že súd nezohľadnil vyjadrenia maloletého M. a Q. a vychádzal len z názoru maloletej T., ktorá napriek smútku z rozdelenia súrodencov, prejavila vôľu zostať vo Švajčiarsku aj v prípade návratu otca na Slovensko. Mala za to, že súd sa nevysporiadal s motiváciou maloletej T. a dôvodmi jej záujmu zotrvať vo Švajčiarsku. Namietala, že vyjadrenia maloletých detí boli zamerané najmä ku krajine, v ktorej momentálne žijú a jej školskému systému, bez zmienky vzťahu k rodičom pred jej odchodom zo spoločnej domácnosti, ani po začatí rozvodového konania a ani počas neho. Nesúhlasila so záverom o jej nevyváženom vzťahu ku všetkým trom deťom, nakoľko záujem a názor T. o zotrvaní vo Švajčiarsku rešpektuje, prihliada na jej vek a vekový rozdiel medzi súrodencami. Namietala, že zistený skutkový stav nedáva odpoveď na otázky súvisiace s citovými väzbami maloletých navzájom a zo strany rodičov. Považovala za potrebné zisťovať dopad oddelenej výchovy maloletých a správnosť nastavenia spôsobu stretávania sa súrodencov s ohľadom na ich vekový rozdiel a vývinové potreby. Mala za to, že súd rozhodol o vývoze maloletých do zahraničia bez skúmania reálnych väzieb na Slovensku, v ktorej krajine sa cítia dobre, pričom však nespochybnila, že maloleté deti majú vytvorený vzťah k obidvom rodičom. Súdu vytkla, že nereflektoval na vysvetlenie okolností jej odchodu na Slovensko, potrebu zabezpečiť si bývanie a prácu a nevhodnosť zmeniť maloletému M. a Q. školu v priebehu školského roka. Z týchto dôvodov uzatvorila s otcom rodičovskú dohodu, ktorá mala dočasný charakter. Uviedla, že jej odchod zo spoločnej domácnosti nemôže byť dôvodom pre zverenie detí do starostlivosti otca, keďže do roku 2016 sa o maloletých starala vo väčšej miere ona. Namietala, že súd sa nezaoberal otázkou dočasného vyslania otca do zahraničia, jeho novej budúcej misie, návratu na Slovensko, stabilitou výchovného prostredia maloletých u neho, a ani vzdialenosťou miest rodičov žijúcich v odlišných štátoch. Zdôraznila, že s maloletými deťmi sa stretávala, bola s nimi aj v pravidelnom telefonickom a skype kontakte, ich vzťah s otcom podporuje, nebráni im v styku, hľadá prijateľné riešenia na realizáciu čo najširšieho kontaktu a vždy sledovala ich záujmy. Podľa jej názoru, otec nepriaznivo vplyva na maloletú T. a ich vzájomný vzťah. Rozhodnutie

súdu považovala za ovplyvnené selektívnymi a lživými vyjadreniami kolízneho opatrovníka, ktorý vytvoril obraz nezodpovednej matky a milujúceho otca bez poskytnutia priestoru deťom na poradenský proces alebo dohodu. Namietala, že neboli splnené procesné podmienky na vydanie rozhodnutia vo veci, vzhľadom na prebiehajúce konanie o nariadenie návratu maloletých detí vedené na Okresnom súde Bratislava I, pod č.k. 3P/115/2018. Poukázala na predloženú expertnú analýzu PhDr. C. I., psychologičky a PhDr. T. J., potvrdzujúcu vzťah maloletých k nej a všeobecne k Slovensku a konštatujúcu neodobnosť zastupovania maloletých kolíznym opatrovníkom a nevhodnosť ich vypočúvania. Zotrvala na návrhu na vykonanie dokazovania znalcom z oblasti psychológie. Vzhľadom na nesúhlas s výrokom napadnutého rozsudku o zverení maloletých, nesúhlasila ani s určenou výškou výživného.

4. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky, prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu, navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach potvrdiť ako správny, jasný, zrozumiteľný a presvedčivý. Tvrdenia matky považoval za zavádzajúce, klamlivé, v rozpore so skutočnosťou a návrh na znalecké dokazovanie za nadbytočný, nedôvodný, neúčelný, nehospodárny a predlžujúci neistotu detí. Danú neistotu matka predĺžila a zvýšila svojim rozhodnutím o zadržaní maloletého M. a Q. na Slovensku v auguste 2018, kedy sa mali podľa dohody rodičov vrátiť po prázdninách späť do Ženevy. Mal za to, že matkou požadované otázky boli v konaní preukázané inými vykonanými dôkazmi a nie sú pre rozhodnutie významné. Uviedol, že znalecké dokazovanie má opodstatnenie len v prípade, kedy nemožno rozhodnúť bez vedeckých poznatkov, pričom vykonanie tohto dôkazu nezakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písmeno b) a c) CSP. Nesúhlasil s námietkami týkajúcimi sa vzdialenosti bydlísk rodičov, keďže dnes je bežné, že rodičia žijú v rozdielnych krajinách. Poukázal na výsledky dokazovania preukazujúce, že matka nekonala v záujme maloletých detí, keď kvôli novému partnerovi opustila rodinu a deti ponechala v jeho starostlivosti v cudzej krajine. V konaní preukázal, že maloletým deťom dokáže zabezpečiť riadnu starostlivosť, poskytnúť im zázemie, stabilitu, pocit bezpečia a istoty, ktoré atribúty sú pre zdravý fyzický a psychický vývin dieťaťa nevyhnutné. Od odchodu matky zo spoločnej domácnosti sa o maloletých riadne staral, zabezpečoval všetky ich potreby, podporoval komunikáciu matky s maloletými, matku podnecoval ku kontaktu a stretnutiam s nimi s cieľom zachovania ich vzťahových väzieb a hradil letenky na ich prepravu zo Švajčiarska na Slovensko. Zdôraznil, že matka porušila rodičovskú dohodu a v auguste 2018 sa jednostranne zmocnila maloletého M. a Q., ktorých ovplyvňuje a nastavuje proti nemu, bránila mu v styku s nimi, určovala miesto a čas stretnutí a až po opakovaných prosbách mu umožnila tráviť s nimi spoločne vianočné a veľkonočné sviatky a jarné prázdniny. Matka spoločnú domácnosť opustila dňa 28.08.2016, pred začatím školského roka na Slovensku, po celú dobu je zamestnankyňou Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, na svoje pracovné miesto mala prisľúbený návrat od 01.09.2016, žije v spoločnej domácnosti so svojim druhom, pričom s návratom do Ženevy súhlasila pod podmienkou zabezpečenia bývania pre ňu a priateľa a poskytnutia finančných prostriedkov. Spochybnil tvrdenia matky o štúdiom motivovanom záujme maloletej T. zostať vo Švajčiarsku, vzhľadom na jej obavy zo straty súrodencov, ktoré napokon vyjadrili všetci maloletí. Nestotožnil sa s vyjadreniami matky o jej vyváženom vzťahu k maloletým, keďže účelovo opomína ich pevný citový a veľmi silný vzťah. Za zarážajúce považoval tvrdenia matky o sledovaní záujmu maloletých, vzhľadom na nimi vyjadrenú vôľu v decembri 2017, aby matka s nimi bola v Ženeve. Mal za to, že matka zámerne zamlčuje, že maloletý M. žil v Ženeve 6 a pol roka a Q. sa v Ženeve narodil a žil tam 5 a pol roka, pričom jej dlhodobý nezáujem o potreby a prežívanie maloletých v období od roku 2016 a uprednostňovanie vlastných záujmov a potrieb ju v rodičovskej roli definitívne diskvalifikujú. Nesúhlasil s tvrdením, že o maloletých sa do roku 2016 starala výlučne matka, pretože ju podporoval k dosiahnutiu vysokoškolského vzdelania, zabezpečil jej a maloletej T. komfort a s dcérou trávil všetky prázdniny. Nesúhlasil s námietkou matky o nesprávnom spôsobe výsluchu maloletých detí pred súdom prvej inštancie a kolíznym opatrovníkom, keďže tento bol vykonaný v súlade s ust. § 38, v spojení s § 116 CMP. Vyslovil názor, že vyjadrenia maloletých v októbri 2018 môžu byť poznačené vplyvom manipulácie matky a nimi prežívajúceho extrémneho napätia. Ponechanie maloletých v aktuálne nanútenom režime, spôsobenom účelovým konaním matky, ich násilným rozdelením, spochybňovaním súrodeneckého vzťahu, nie je v ich najlepšom záujme, pričom matka nemá záujem o dcéru T., na ktorú už nemá vplyv. Uviedol, že na informatívnom výsluchu na súde dňa 28.10.2018 sa deti stretli po dvoch mesiacoch odlúčenia, boli veľmi šťastné, vzájomne si prejavili náklonnosť a túžbu byť spolu a z ich vyjadrení počas celého konania vyplýva silné súrodenecké puto a skutočnosť, že si vzájomne pomáhajú a trávajú spolu veľa voľného času. V tejto súvislosti dal do pozornosti rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Mustafa a Armaganakin proti Turecku, ktoré sa zaoberá nepriaznivým následkom odlúčenia súrodencov od seba navzájom. Pokiaľ matka poukazuje na odlišnosti vývinových potrieb maloletých, tieto ani rámcovo nezadefinovala a vo vzťahu k nedostatočne preskúmanej stabilite budúceho výchovného prostredia

maloletých neuviedla, na základe čoho mala byť hodnotená kladne. Obavy matky týkajúce sa jeho pracovného pôsobenia v Ženeve považoval za irelevantné, vzhľadom na skutočnosť, že kontrakt uzavrel do roku 2021. Uviedol, že maloletí Q. a M. boli v Ženeve hodnotení ako vodcovia tried, dnes je maloletý Q. v dôsledku traumatizujúceho zážitku zadržania matkou na Slovensku, zakríknutý a tichý. Matkou predložené dôkazy v odvolacom konaní považoval za irelevantné, neprofesionálne a účelovo získané. Spochybnil hodnotenia a kritiku postupov pracovníkov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny psychologičkou PhDr. C. I. ako neobjektívnu, keďže kolízny opatrovník zastúpený Mgr. C. konal v súlade a v medziach zákona a riadne hájil záujem maloletých. Nesúhlasil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie v časti zamietnutia návrhu na vyslovenie predbežnej vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia, ktorý postup porušuje najlepší záujem maloletých detí, legalizuje konanie matky a napomáha v udržiavaní stavu, v ktorom sa maloleté deti neoprávnene zdržiavajú na území Slovenska, odobruje rozdelenie detí a prispieva k narušeniu súrodeneckých vzťahov. Dané rozhodnutie považoval za rozporné s výsledkami dokazovania súdu a poskytujúce matke priestor na manipuláciu maloletých.

5. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca, prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu, zotrvala na svojich tvrdeniach a námietkach. Zdôraznila, že aj po odchode na Slovensko sa o deti zaujímala, vzájomne sa navštevovali na základe dohody s otcom, ktorý hradil náklady na ich letenky zo Švajčiarska na Slovensko a naďalej poberal príspevok na manželku. Starostlivosť o maloletého Q. a M. v čase, kedy boli na Slovensku, zabezpečovala riadne, maloletí sú u nej aj v škole spokojní a z ich z vyjadrení nevyplývalo, že by prežívali napätie. Poprela, že by otcovi bránila v styku s maloletým Q. a M. a že by používala výchovné metódy zamerané na ich oddelenie od neho. Zdôraznila, že k názoru maloletej T. zaujala tolerantný a akceptujúci postoj. Ohradila sa voči vyjadreniam otca o nastavení jej plánu s cieľom zlepšenia kvality vlastného života a získania stabilného príjmu od neho. Závery otca k stanovisku PhDr. C. I. považovala za nedôvodné a neobjektívne s poukazom na prax psychologičky.

6. Podaním zo dňa 10.06.2019 otec prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu oznámil, že Krajský súd v Bratislave uzneseniami zo dňa 13.03.2019 sp. zn. 20CoP/10/2019 a sp. zn. 20CoP/11/2019 zmenil rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorými zamietol jeho návrhy na nariadenie neodkladného opatrenia na odovzdanie maloletých detí Q. a M. do jeho osobnej starostlivosti a nahradenie súhlasu matky na pokračovanie v štúdiu vo švajčiarskej škole a s vycestovaním detí do zahraničia tak, že návrhom vyhovel. Uviedol, že v rámci odvolacieho konania súd opätovne zisťoval názor maloletých detí, ktorým rodičia vysvetlili dané rozhodnutie súdu, avšak matka emotívnym vystupovaním pred deťmi v nich vyvolávala súcit. Poukázal na bezúspešné bránenie práva zo strany matky, ktorá proti predmetným rozhodnutiam podala dovolanie s cieľom udržiavať nezákonný stav (zadržanie maloletých na Slovensku) čo najdlhšie. Keďže matka nerešpektuje právoplatné a vykonateľné súdne rozhodnutia, bol nútený iniciovať na Okresnom súde Bratislava II konanie o výkon súdneho rozhodnutia (vedené pod sp.zn. 41Em/1/2019). Matka nerešpektovala ani dohodu rodičov o odovzdaní maloletého M. a Q. v posledný marcový víkend roku 2019 dôvodiac, že s ním odmietajú ísť. Dňa 02.04.2019 navštívil maloletých v školskom zariadení na I. ul. v Bratislave a za spolupráce psychológa, odcestoval len s maloletým Q., pretože maloletý M. tvrdil, že chce zostať s matkou. Vyslovil obavu, že M. je matkou, ktorá s ním navštevuje psychológov v snahe získať dôkazy na podporu svojich tvrdení, manipulovaný. Uviedol, že maloletý Q. je nadšený z návratu do Ženevy, bez problémov sa integroval do známeho školského prostredia a záujmových aktivít, návrat mu posilnil sebavedomie a vzťah so sestrou T., ktorá mu pomáha. Maloletý M. súrodencom chýba a jeho návrat by bol prirodzeným a žiadúcim krokom. V súvislosti s dohodou rodičov uzavretou dňa 28.08.2016 dal do pozornosti výklad uvedený v rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave č.k. 20CoP/10/2019, ktorý uzavrel, že rodičovská dohoda neobsahuje ustanovenia o jej dočasnosti, je potrebné na ňu prihliadať, nakoľko matka v čase odchodu na Slovensko všetky tri maloleté deti ponechala v starostlivosti otca, mala možnosti domáhať sa súdnou cestou úpravy práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu, mala zabezpečené podmienky bývania a prácu. V podaní zo dňa 16.10.2019 a 28.11.2019 otec informoval, že Najvyšší súd SR dovolanie podané matkou proti uzneseniam Krajského súdu v Bratislave, č.k. 20CoP/10/2019 a č.k. 20CoP/11/2019 zo dňa 13.03.2019, odmietol. Podaním zo dňa 09.10.2020 otec zotrval na svojich vyjadreniach. Spochybnil tvrdenia matky o túžbe maloletého Q. vrátiť sa na Slovensko, pretože Q. si praje návrat brata do ich domácnosti vo Švajčiarsku. Uviedol, že najdôležitejším a najkrajším momentom pre všetkých súrodencov boli ich spoločné Vianoce a zimné lyžovačky, deti spolu komunikujú prostredníctvom videohovorov a online hier. Považoval za dôležité všetkých troch súrodencov spojiť a vytvoriť im pocit bezpečia, ktoré u neho majú.

7. V podaní zo dňa 14.08.2019 matka prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu zotrvala na svojich vyjadreniach. Uviedla, že rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č.k. 20CoP/10/2019 napadla dovolaniami pre závažné pochybenie súdu. Poukázala na to, že po oznámení maloletým o danom

rozhodnutí súdu bola ich reakcia neprimeraná, keď s plačom a krikom vyjadrovali, že nechcú odísť do Švajčiarska, na Slovensku sú spokojní a chcú zostať u matky, pričom otec názor maloletých nezohľadnil. Poprela, že by sa s otcom dohodla na odovzdaní maloletých v marci 2019, nakoľko mu tlmočila prejav maloletých, ktorý mu tiež prezentovali svoj záujem zostať na Slovensku a túto vôľu potvrdili aj pred Komisárkou pre deti. Nesúhlasila s tvrdeniami otca o bezproblémovej adaptácii maloletého Q. v škole vo Švajčiarsku. V podaní zo dňa 10.01.2020 informovala o rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, ktorý odmietol podané dovolania proti uzneseniam Krajského súdu v Bratislave, sp.zn. 20CoP/10/2019 a 20CoP/11/2019 a o skutočnosti, že voči uvedených rozhodnutiam podáva ústavnú sťažnosť. Žiadala o opätovné vypočutie maloletých zákonným spôsobom. Podaním zo dňa 03.12.2020 navrhla doplniť dokazovanie vyžiadaním a vykonaním záznamu z vypočutia maloletého Q. a M. zrealizovaného Úradom komisára pre deti.

8.Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), s nariadením odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie matky voči výrokom rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k maloletým deťom M. a Q. je dôvodné a k záveru, že konanie vzťahujúce sa k odvolaniu voči úprave pomerov manželov k maloletej T. na čas po rozvode je potrebné zastaviť.

9.Súd prvej inštancie rozviedol manželstvo účastníkov a rozhodol o úprave pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode, pričom odvolanie podala matka len voči výrokom rozsudku o úprave pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode, odvolací súd preto označuje účastníkov konania ako matka a otec.

10.Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11.Podľa § 369 ods. 3 CSP, ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví.

12.V danej veci matka pred rozhodnutím odvolacieho súdu, na pojednávaní dňa 02.03.2021, vzala späť odvolanie, ktorým napadla výrok rozsudku súdu prvej inštancie v časti o úprave pomerov manželov k maloletej T. na čas po rozvode, preto odvolací súd, rešpektujúc jej dispozičné právo nakladať s podaným odvolaním, odvolacie konanie v tejto časti podľa ust. § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 369 ods. 3 CSP zastavil.

13. V súlade s ust. § 384 a § 385 CSP odvolací súd vo veci doplnil dokazovanie a nariadil pojednávanie. Matka pred odvolacím súdom zotrvala na svojich vyjadreniach a pokiaľ ide o výživné na maloletého M. a Q. toto upravila na sumu po 200 eur mesačne. Styk otca s maloletými navrhla upraviť v zmysle jej návrhu zo dňa 5.3.2018. Potvrdila, že maloletý M. je naďalej v jej osobnej starostlivosti a maloletí Q. a T. sú v osobnej starostlivosti otca, súrodenci sú v kontakte a spolu trávajú prázdniny. Poukázala na vyjadrenia chlapcov v priebehu celého súdneho konania, ich záujem zostať na Slovensku, v ktorom prostredí vyrastali. Potvrdila, že rodičia v súčasnej dobe spolu nie sú schopní komunikovať, avšak v otázke styku na obdobie prázdnin sa vždy dokázali dohodnúť. Otec nereagoval ani na jej návrh na striedavú starostlivosť o maloletých, ktorým mala záujem vyriešiť otázku starostlivosti o maloletých po tom, ako od zamestnávateľa otca získala informáciu o ukončení jeho pracovnej misie v zahraničí ku dňu 30.06.2021. Zdôraznila, že jej konanie v auguste 2018 nebolo protiprávne, pretože deti neboli v tom čase zverené otcovi a po nariadení neodkladného opatrenia o dočasnom zverení maloletých Q. a M. do starostlivosti otca rešpektovala želanie maloletého M.. V súvislosti s navrhovanou výškou výživného na maloletých poukázala na nepomer príjmu rodičov, príjem otca, ku ktorému poberá prídavky na deti a skutočnosť, že bezodplatne prenajíma byt.

14. Otec v konaní pred odvolacím súdom zotrval na svojich vyjadreniach. Nesúhlasil s návrhom matky o striedavej starostlivosti maloletých detí, keďže od zamestnávateľa zatiaľ nemá žiadnu informáciu o ukončení jeho pracovnej misie v zahraničí. Namietal nesprávne načasovanie výsluchu maloletých detí pred odvolacím súdom dňa 30.12.2020 z dôvodu, že bratia boli po spoločne strávených vianočných sviatkoch s matkou inštruovaní a ovplyvnení. Uviedol, že vyjadrenie maloletého Q. je nepresvedčivé, po výsluchu bol ustráchaný, rozrušený a odmietal komunikovať so sestrou aj s ním. Mal za to, že názor dieťaťa nie je jediným kritériom pri rozhodovaní súdu a dal do pozornosti, že súdy všetkých inštancií sa k tomuto prípadu už vyjadrovali a dospeli k jednomyselnému záveru. Zdôraznil, že matka mu opakovane zamedzovala styk s maloletým M. a Q. argumentujúc ich nevdňou ísť s ním. K matkou navrhovanému výživnému na maloletého M. a Q. sa otec vyjadril prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu, ktorý

vzhľadom na výšku základných výdavkov na maloletú T. v sume 1.500 eur mesačne žiadal prehodnotiť výživné na maloletú a určiť ho vo výške 500 eur. Poukázal na zníženie príjmu otca v januári 2021 a na jeho výdavky spočívajúce v úhrade úverov, nákladov na stavbu nehnuteľnosti v Rakúsku, výdavkov na domácnosť a deti, vrátane cestovných nákladov súvisiacich s realizáciou styku. Poprel, že by prenajímal byt, keďže tento poskytol na bývanie svojej matke. Uviedol, že matka, napriek vykonateľnému rozsudku o výživnom, na výživu maloletých detí neprispieva.

15. Kolízny opatrovník pred odvolacím súdom poukázal na vyjadrenie maloletého M. v rámci pohovoru vykonaného na ÚPSVaR dňa 02.12.2020. S odvolacím návrhom matky v časti zverenia a výživného súhlasil a rozhodnutie o úprave styku ponechal na úvahu súdu, vzhľadom na výkon práce otca v zahraničí.

16. Z dokladov predložených rodičmi v odvolacom konaní vyplýva, že matka dosahovala príjem v priemere mesačne netto vo výške 1.521 eur v období od októbra 2017 do decembra 2017, vo výške 1.459 eur od novembra 2018 do decembra 2018, vo výške 1.601 eur v roku 2019, vo výške 1.551 eur v roku 2020, vo výške 1.450 eur v januári 2021 a jej náklady na bývanie (nájomné) v roku 2018 až 2020 činili 450 eur mesačne a v roku 2021 predstavujú 600 eur mesačne. Maloletému M. uhrádzala platby za stravu, ošatenie, hygienu a za školský klub v sume 23 eur, stravu v škole v sume cca 30 eur mesačne, poplatok za futbal vo výške 25 eur mesačne a ZRPŠ 35 eur ročne. Priemerný mesačný netto príjem otca činil v novembri a decembri 2018 vo výške 6.445 eur + odmena 2.000 eur, v roku 2019 vo výške 5.730 eur + odmena 2.700 eur, v roku 2020 vo výške 5.539 eur + odmena 950 eur, v mesiaci január 2021 mal vyplatenú mzdu vo výške 5.003 eur netto, uhrádzal platby za vedľajšie bytové náklady (parkovanie v garáži a v areáli, vo výške 42,50 CHF (v prepočte 38,32 eur), stále poplatky za plyn 228 CHF (t.j. 205 eur), elektriку 1.152 CHF (t.j. 1.038 eur), vodu 757 CHF (t.j. 682 eur), náklady za nehnuteľnosť nachádzajúcu sa v Rakúsku vo výške 74 eur, 228 eur, 239 eur (poplatky, za plyn, vodu, energie, odpad) a spláca hypotéku mesačne vo výške 1.116 eur v roku 2018 a 2019 a 1.059 eur a 1.048 eur v roku 2021. Maloletej T. a Q. hradí výdavky na stravu, ošatenie, hygienické a školské potreby, platby za používanie mobilného telefónu a Q. poplatok za krúžok a voľnočasové aktivity.

17. Z dôvodu zmeny okolností a pomerov v rodine a vzhľadom na odstup času od vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie, bolo potrebné v súlade s ust. § 43 Zákona o rodine a ust. § 38 CMP zisťovať aktuálny názor maloletých detí. Z vykonaného pohovoru s maloletými deťmi v odvolacom konaní dňa 30.12.2020 vyplynulo, že súrodenci majú vytvorené silné citové väzby, strádat, že nie sú spolu, vyhľadávajú spoločnú komunikáciu a osobný kontakt udržiavajú počas školských prázdnin. T. potvrdila blízky vzťah Q. a M. a skutočnosť, že z reakcií Q. pri spoločných hrách vidí, že M. mu chýba. Maloletý Q. vo svojom vyjadrení rozprával o Slovensku ako o krajine, v ktorej sa cíti dobre, pamätá si na Základnú školu na I. ulici, ktorú spolu s M. navštevoval, kde mal kamarátov a vie si predstaviť zmenu školy aj v priebehu školského roka. M. predstavy o pobyte u matky a návšteve školy v Bratislave sú jednoznačné. Obaja chlapci prezentovali túžbu zostať s matkou na Slovensku, napriek tomu, že majú vedomosť o záujme staršej sestry pokračovať v štúdiu v zahraničí.

18. Po komplexnom vyhodnotení všetkých okolností danej prejednávanej veci a doplnení dokazovania v odvolacom konaní (§ 384 ods. CSP), odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávnemu právnemu záveru a námietky matky uvedené v odvolaní proti napadnutému rozsudku považoval za dôvodné. Posúdenie celej rodinnej situácie, okolnosti súvisiace s ukončením spolužitia rodičov, nespolupráca rodičov, v dôsledku ktorej došlo k rozdeleniu maloletých detí, nemôžu byť na ujmu maloletých, keď odvolací súd musí vychádzať zo stavu v čase vyhlásenia jeho rozhodnutia (§ 217 ods. 1 CSP). Je potrebné uviesť, že rozpad rodiny je významným zásahom do prežívania maloletých detí, ktoré vnímajú konflikt rodičov, ich nezhody a vnútorne sa musia vysporiadať so zmenami, ktoré im táto nová okolnosť prináša. Za každej situácie by bolo pre súrodencov najlepším riešením zachovať spoločné domáce prostredie, čo však v tomto prípade v dôsledku rozchodu rodičov nebolo možné.

19. V konaniach starostlivosti súdu o maloleté deti je potrebné primárne prihliadať na prvoradý a najlepší záujem dieťaťa a jeho ochranu. Pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do starostlivosti rodiča je potrebné zisťovať názor dieťaťa, ktorého sa toto opatrenie bezprostredne dotýka, rešpektovať jeho právo vyjadriť sa samostatne a slobodne, byť vypočutý a jeho názoru venovať náležitú pozornosť zodpovedajúcu jeho veku a rozumovej vyspelosti. Akékoľvek rozhodnutie, ktoré by nezohľadnilo názory dieťaťa alebo mu nevenovalo primeranú pozornosť zodpovedajúcu veku a úrovni rozumovej vyspelosti dieťaťa, upiera dieťaťu možnosť ovplyvniť určenie jeho najlepšieho záujmu (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22. júna 2016 sp. zn. 5 Cdo 492/ 2015). Zavedenie základného procesného

rámca na úkon zisťovania názoru maloletého dieťaťa je tiež v súlade s článkami 3 a 12 Dohovoru o právach dieťaťa.

20. S prihladením na uvedené odvolací súd vyhodnocoval a pri rozhodovaní vzal do úvahy aj názor maloletých detí M. a Q., ktorí sú vo veku, kedy dokážu vyjadriť svoje predstavy (ust. § 43 Zákona o rodine). K vyjadreniam maloletého M. a Q. pred súdom prvej inštancie v roku 2017 treba uviesť, že tieto prirodzene reflektovali na ich prežívanie súvisiace s odchodom matky zo spoločnej domácnosti, avšak v čase rozhodovania súdu prvej inštancie neboli aktuálne. Pokiaľ otec argumentuje zisťovaním názoru maloletých detí pred súdom prvej inštancie, treba konštatovať, že maloletý M. a Q. na súde prvej inštancie dňa 28.12.2018 a tiež v odvolacom konaní dňa 30.12.2020 opakovane prezentovali jednoznačný záujem zostať na Slovensku u matky. Spokojnosť s prostredím, v ktorom vyrastá od augusta 2018 a nemenné stanovisko prejavil maloletý M. aj pred kolíznym opatrovníkom dňa 02.12.2020 a napokon aj pred otcom v apríli 2019, kedy sa s ním odmietol vrátiť do Švajčiarska. Rovnako jasné a zrozumiteľné je i vyjadrenie maloletého Q., jeho želanie bývať s bratom a matkou na Slovensku, ktorý v túžbe vyrastať s M. nevidel prekážku ani v zmene školy počas školského roka. Vzájomná naviazanosť súrodencov a skutočnosť, že maloletý Q. stráda, že nevyrastá s bratom, je nepopierateľná. Napriek vytvorenému citovému putu medzi súrodencami, pri riešení právnej otázky zachovania súrodeneckých väzieb pri rozhodovaní o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti niektorého z rodičov, však nemožno zohľadniť argumenty otca, pretože nastavenie a fungovanie rodiny sa prirodzene odvíja aj od veku súrodencov, keď maloletí Q. a M. sú si vedomí toho, že ich staršia sestra T. má záujem pokračovať v štúdiu vo Švajčiarsku, aj v prípade návratu otca na Slovensko. Zachovanie väzieb medzi súrodencami je významným a dôležitým aspektom pre zdravý vývin maloletých detí do budúcnosti, avšak v danom prípade, vzhľadom na vek T., jej kontakt s bratmi bude záležať od jej rozhodnutia, možnosti a pobytu v tej ktorej krajine. Pokiaľ otec v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok ESLP vo veci Mustafa a Armagan Akin proti Turecku zo 6. apríla 2010 (č. 4694/03), odvolací súd konštatuje, že uvedené rozhodnutie nie je identické s právnou otázkou, ktorá bola rozhodujúca v tejto veci, predmetom ktorej bolo riešenie styku otca s dcérou a matky so synom upravený v rovnakú dobu tak, že neumožňoval súrodencom stráviť určitý čas spoločne s jedným z rodičov. Na otcom vyslovené pochybnosti týkajúce sa nesprávneho načasovania zisťovania názoru maloletých detí dňa 30.12.2020, t.j. po vianočných sviatkoch strávených maloletým M. a Q. s matkou, odvolací súd udáva, že výsluch maloletých bol prispôbený ich prázdninovému pobytu na Slovensku, pričom maloletý Q. mal vo vyjadrení možnosť vychádzať z výchovného prostredia u otca, v ktorom sa nachádza od apríla 2019, preto autenticita jeho názoru nie je ovplyvnená krátkym pobytom u matky. V prípade staršieho brata M. odvolací súd poukazuje na jeho nemenné stanovisko odzrkadľujúce spokojnosť s pobytom a prostredím na Slovensku. Je pravdou, že maloletý Q. pôsobil pri pohovore smutne, ale rozprával zrozumiteľne a jednoznačne bez náznaku rozrušenia, v dôsledku ktorého by bolo potrebné jeho výsluch prerušiť. O spôsobe vystupovania maloletých detí počas výsluchu na odvolacom súde svedčí aj vyjadrenie kolízneho opatrovníka, ktorý potvrdil, že deti pôsobili pri výsluchu sústredene a svoj názor vyjadrili pokojne.

21. Odvolací súd nespochybnuje, že v prípade, ak rodičia ukončili spolužitie, matka sa odsťahovala a maloleté deti zostali s otcom, tento prirodzene zabezpečoval starostlivosť o ne najlepšie ako vedel. Ak otec argumentuje nerešpektovaním súdnych rozhodnutí (uznesenia Krajského súdu v Bratislave, č.k. 20CoP/10/2019 a č.k. 20CoP/11/2019 zo dňa 13.03.2019) matkou, z čoho vychádzal súd prvej inštancie, odvolací súd v čase vyhlásenia rozsudku už tento aspekt nemohol zohľadňovať a musel vychádzať z aktuálneho stavu, vývoja rodinnej situácie a pomerov detí. Ani argumentácia otca o dôvodoch manželskej krízy a rozpade rodiny bez ohľadu na to, aké boli dôvody, pre ktoré matka opustila spoločnú domácnosť, aktuálne nediskvalifikujú matku, ktorá je rovnako ako otec, kompetentný rodič. Z obsahu spisu nevyplýva, že by bolo možné uzavrieť, že otec disponuje kvalitnejšími rodičovskými kompetenciami ako matka, pričom obaja rodičia majú rovnaké väzby s maloletými. Odvolací súd je toho názoru, že na strane oboch rodičov, ktorí neboli schopní komunikovať a dohodnúť sa na otázkach starostlivosti o maloleté deti bez ich zbytočného zaťažovania, došlo k zlyhaniu. Neschopnosť komunikácie rodičov svedčí o tom, že nedokázali uprednostniť záujem detí pred partnerským konfliktom, pričom otcovi treba vytknúť, že nepočúva deti, čo vyplýva z vyjadrenia maloletého Q.. Za situácie, keď rodina žila v zahraničí, mali rodičia vyvinúť snahu o uzavretie dohody tak, aby maloletí mohli vyrastať v jednej domácnosti, čo neznamená, že sa nemohli navštevovať. Ak sa v priebehu obdobia zmenili okolnosti, mali rodičia možnosť na ne reflektovať, prípadnou zmenou dohody. Nebolo možné sa zaoberať ani vyjadrením matky vo vzťahu k návrhu na zverenie maloletého M. a Q. do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov ako jednou z možností riešenia rodinnej situácie, vzhľadom na výkon práce otca v zahraničí, ktorý nevedel potvrdiť ukončenie pracovnej misie. Odvolací súd však

dáva rodičom do pozornosti, že návratom otca na Slovensko dôjde k novým okolnostiam, ktoré vytvoria priestor pre možnú dohodu rodičov v otázke zmeny zverenia, resp. širšej úprave styku s maloletými.

22. Za aktuálneho stavu, po komplexnom posúdení všetkých dôkazov vykonaných v konaní, odvolací súd s prihliadnutím na záujem a názor maloletých detí, vzájomné vzťahové väzby členov rodiny, aktuálnu rodinnú situáciu, výkon starostlivosti rodičmi o maloletého M. a Q., s cieľom odstrániť neprimeranú záťaž maloletých, ktorej sú vystavení v dôsledku konfliktu rodičov a s poukazom na vyššie uvedené dôvody, podľa § 388 CSP zmenil napadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie o zverení maloletých detí M. a Q. do osobnej starostlivosti matky.

23. Odvolací súd oprávnil oboch rodičov maloleté deti Mateja a Adama zastupovať a spravovať ich majetok na čas po rozvede, keďže v konaní neboli preukázané žiadne dôvody pre obmedzenie rodičov v ich rodičovských právach.

24. Pri určení výšky výživného na maloleté deti odvolací súd zohľadnil kritériá rozhodné pre určovanie výživného na maloleté deti uvedené v ust. § 62 ods. 1 až 5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine a vychádzal z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie od podania návrhu do jeho rozhodnutia a z dokazovania vykonaného v odvolacom konaní. Náklady na odôvodnené potreby maloletého M. a Q. sú bežné, súvisiace s dochádzkou do školy, ich mimoškolskými aktivitami a platbami za bývanie, stravu, ošatenie (u maloletého M. ide o náklady mesačne 23 eur za školský klub, 30 eur za stravu v škole, 25 eur futbal a športové potreby) a u maloletého Q. spočívajúce v úhrade bežných potrieb, školských poplatky a krúžkových aktivít. S prihliadnutím na nepomer príjmov rodičov, keď matka zarába cca 1.500 eur mesačne netto a otec cca 5.000 eur mesačne netto, odvolací súd dospel k záveru, že príjem otca, bez ohľadu na jeho výdavky (poplatky za bývanie, splátky hypotéky a výdavky spojené s nehnuteľnosťou v Rakúsku), mu dovoľuje platiť výživné vo výške 150 eur mesačne na každé dieťa. Uvedená okolnosť bola východiskovou pri určení výživného počnúc dňom právoplatnosti rozsudku súdu prvej inštancie. Považujúc za potrebné reflektovať na plynutie času od rozhodnutia súdu prvej inštancie a s tým súvisiace zvýšenie nákladov na zabezpečenie odôvodnených potrieb maloletých detí ich prirodzeným rastom, odvolací súd určil výživné na maloletého M. a Q. sumami po 200 eur mesačne (akceptujúc aj návrh matky prednesený na pojednávaní v odvolacom konaní dňa 02.03.2021) počnúc právoplatnosťou rozsudku odvolacieho súdu. Určená výška výživného zodpovedá nepomeru príjmu rodičov, príjmu a pomerom otca a zohľadňuje aj cestovné náklady na realizáciu styku. Pokiaľ otec argumentuje vysokými výdavkami na maloletú T. súvisiacimi so štúdiom v zahraničí, treba konštatovať, že umožnenie študovať dieťaťu a financovať jeho pobyt v zahraničí je výhradne vecou rodičov a toto nemá vplyv na určenie výšky výživného na maloletého Q. a M.. Aplikujúc čl. 3 základných princípov Civilného mimosporového poriadku a berúc do úvahy skutočnosť, že otec zabezpečoval starostlivosť o maloletého Q. v období od 02.04.2019 do právoplatnosti tohto rozhodnutia, odvolací súd výživné otcovi na Q. za dané obdobie neurčil, pretože takéto usporiadanie vzťahov a pomerov medzi účastníkmi považoval za spravodlivé, rozumné a zohľadňujúce výkon starostlivosti otca o maloletého.

25. Pokiaľ ide o výrok o úprave styku otca s maloletými deťmi, tento zohľadňuje možnosť jeho realizácie, vzhľadom na prácu otca vykonávanú v zahraničí a s tým súvisiacu geografickú vzdialenosť. G. rozsahu styku počas bežného roka na jeden predĺžený víkend v mesiaci od štvrtka do nedele odzrkadľuje skutočnosť, že intenzita častejších stretnutí aktuálne nie je možná. Styk počas školských prázdnin a sviatkov, odvolací súd zachoval rodičom v rovnocennom rozsahu s cieľom vytvoriť im dostatočný priestor na zorganizovanie dovolenkových a prázdninových pobytov, pričom daný rozsah styku zohľadňuje aktuálne možnosti a pomery v rodine. Treba poznamenať, že dohoda rodičov na širšom rozsahu styku otca s maloletými je v ich záujme a na prospech maloletých, pričom je vecou rodičov postupovať a správať sa tak, aby maloleté deti nepociťovali ujmu a mali možnosť tráviť čas v primeranom rozsahu aj s otcom, pretože dôležitosť oboch rodičov v živote maloletých je nepochybná. Pre fungovanie rodičov a maloletých detí je nevyhnutná riadna a vhodná komunikácia medzi rodičmi, ktorá zabezpečí spokojnosť maloletých detí a ich zdravý psychický a fyzický vývin.

26. Na námietky matky o porušení jej práva na spravodlivý proces zamietnutím jej návrhov a namietaný nesprávny postup súdu prvej inštancie pri zisťovaní názoru maloletých detí odvolací súd zohľadnil a daný dôkaz v súlade s ust. § 384 CSP doplnil. Ďalšími námietkami matky o nesplnení podmienok konania v súvislosti s konaním o návrate maloletých detí (ktoré bolo rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I pod č.k. 3P/115/2018 právoplatne ukončené), skúmanie vzťahov v rodine a otázku dohody rodičov

uzatvorenej v roku 2016 sa odvolací súd nezaoberal, vyhodnotiac ich v kontexte komplexného posúdenia veci ako nedôvodné.

27. Návrhom matky na doplnenie dokazovania vyžiadaním správy Komisára pre deti o vypočítaní maloletých detí a vykonaním znaleckého dokazovania odvolací súd nevyhovet považujúc ich za neúčelné, vzhľadom na doplnenie dokazovania v odvolacom konaní. Tiež nebolo možné vyhovieť návrhu otca prednesenému na pojednávaní dňa 02.03.2021, ktorým žiadal prehodnotiť výšku výživného na maloletú T., pretože výrok o výživnom na maloletú napadla len matka, ktorá odvolanie v tejto časti zobrala späť. Z rovnakého dôvodu, že otec nepodal odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie, sa odvolací súd nezaoberal žiadosťou otca o vyslovenie predbežnej vykonateľnosti rozsudku súdu prvej inštancie. V tomto smere je potrebné dať do pozornosti, že v priebehu odvolacieho konania súdy rozhodovali o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia o odovzdaní maloletého M. a Q. do starostlivosti otca (rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, č.k. 20CoP/10/2019 a č.k. 20CoP/ 11/2019 zo dňa 13.03.2019).

28.S poukazom na uvedené, odvolací súd vyhodnotil odvolanie matky v časti o výživnom a styku otca s maloletým M. a Q. na čas po rozvedení manželstva ako dôvodné a podľa § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti a súčasne s prihliadnutím na skutočnosť, že matka napadla výroky o úprave pomerov rodičov k maloletým deťom na čas po rozvedení, rozhodol o zastupovaní maloletých a správe ich majetku.

29. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP.

30.Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).